

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาด
ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของครูในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
Academic Administration Participation under the Coronavirus Diseases 2019
of Teachers under Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office 1

ภัทรพรรณ ปิ่นวิทย์¹ และ สมใจ สืบเสาะ²

Pattarapan Pinwitee¹ and Somjai Subsor²

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์^{1,2}

College of Innovation Management, Rajamangala University of Technology Rattanakosin^{1,2}

Corresponding Author; pattarapan23.ey@gmail.com

Retrieved 03-05-2024; Revised 13-06-2024; Accepted 30-06-2024

Doi: 10.14456/jappm.2024.32

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และ 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ขนาดโรงเรียน รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นกรอบการวิจัย พื้นที่วิจัย คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 301 คน กำหนดขนาดตัวอย่างตามตารางเครซีมอร์แกน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ตามขนาดโรงเรียน และสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

2. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

องค์ความรู้จากงานวิจัยนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานการศึกษาสามารถนำไปใช้วางแผนและพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม; การบริหารงานวิชาการ; สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

Abstract

The objectives of this research were (1) to explore the academic administration participation under the Coronavirus Diseases 2019, and (2) to compare the academic administration participation under the Coronavirus Diseases 2019 classified by educational level, work experience, and school size. This study employed a quantitative research methodology and used the academic administration participation under the Coronavirus Diseases 2019 concept as a conceptual framework. The scope of research was schools under Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office 1. The sample size determination was according to Krejcie and Morgan Tables. The 301 samples were teachers under Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office 1 of the academic year 2022 through stratified random sampling classified by school size and simple random sampling. The research data were collected through questionnaires and analyzed with percentage, mean, standard deviation, and one-way analysis of variance. The major findings were as follows:

1. On the academic administration participation under the Coronavirus Diseases 2019 aspect, it was at the high level.
2. On the academic administration participation under the Coronavirus Diseases 2019 classified by educational level, work experience, and school size aspect, it had significant differences at the statistical level of 0.05.

The knowledge from this research is beneficial for school administrations and educational agencies to plan and improve the academic administration participation under the Coronavirus Diseases 2019 more efficiently.

Keywords: Participation; Academic administration; The situation of the Coronavirus Disease 2019 (COVID–19) outbreak

บทนำ

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ ตามจุดหมายของ กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) การจัดการศึกษาสอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ เป็น การสร้างกลยุทธิ์ใหม่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล สังคมไทย ดำเนินถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรง เป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา ต่อการประกอบอาชีพและการ ศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนา ตนเองได้ตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การบริหารวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด และเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง อีกทั้งจากแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมทางวิชาการ ซึ่งให้ เห็น ว่า การมีส่วนร่วมทางวิชาการเป็นแนวการจัดการศึกษาในยุคปฏิรูป ยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด เพื่อให้ ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีความเป็นไทยและความเป็นสากล การจะสร้างผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ ดังกล่าวนั้น ทุก ๆ คนต้องมีส่วนร่วม นั่นคือ ผู้บริหารโรงเรียน คณะครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ควรมี ส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของโรงเรียนให้เต็มกำลังความสามารถ (อัศวรินทร์ แก่นจันทร์, 2562)

ในสถานการณ์ปัจจุบันมีการระบาดทั่วไปของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นการระบาดทั่วโลก เริ่มต้นขึ้นในเดือนธันวาคม พ.ศ.2562 โดยพบครั้งแรกในนครอู่ฮั่น เมืองหลวงของมณฑลหูเป่ย์ ประเทศจีน องค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้การระบาดนี้เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ ในวันที่ 30 มกราคม พ.ศ.2563 และประกาศให้เป็นโรคระบาดทั่วไปในวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ.2563 การระบาดครั้งนี้ยังก่อให้เกิดอุบัติเหตุการณ์ คือ ความไม่มั่นคงทางสังคม และเศรษฐกิจ รวมไปถึงการบริหารจัดการศึกษา สิ่งที่เรา กำลังเผชิญกันอยู่ในทุกวันนี้เป็นสถานการณ์ที่เรียกได้ว่าเข้าขั้นวิกฤต และเป็นสัญญาณที่ทำให้เราต้องร่วมกัน ตั้งรับ ปรับตัวหาวิธีที่จะรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น (รัตนา กาญจนพันธุ์, 2563)

บทความวิจัยนี้นำเสนอ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 เพื่อให้ทราบผลการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตลอดจนเป็นแนวทางในการพัฒนาบริหารงานวิชาการ เพื่อให้มี ประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตข้างหน้าต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แตกต่างกัน
2. ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แตกต่างกัน
3. ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ที่ปฏิบัติงานในขนาดโรงเรียนต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

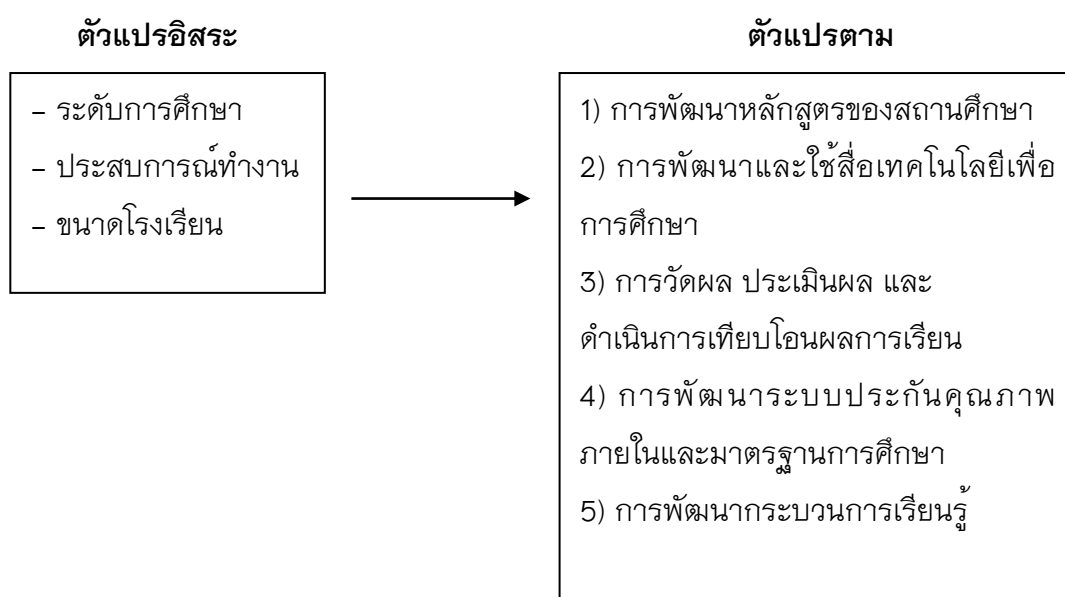
การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่ง และเป็นงานซึ่งนับได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษางานวิชาการจึงเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จของสถานศึกษา โดยมักจะพิจารณาจากคุณภาพจากผลผลิตของสถานศึกษานั้นคือ ผู้เรียน การบริหารวิชาการ เป็นกระบวนการปรับปรุง พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ที่มีการร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการศึกษาของผู้เรียน โดยมีการประสานงานของทุกคนในโรงเรียนร่วมกัน (สัมมา รณิธย์, 2560) มีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมอย่างแข็งขันและอย่างเต็มที่ นับตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมสนับสนุน ร่วมติดตามประเมินผลร่วมมือกัน พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาให้ลุล่วง (อัศวรินทร์ แก่นจันทร์, 2562) ดังโรคระบาดที่ไม่คาดคิด คือ ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 เป็นตระกูลของไวรัสที่ก่อให้เกิดอาการป่วยเป็นไข้หวัดธรรมดาไปจนถึงโรคที่มีความรุนแรงมาก เช่น โรคระบบทางเดินหายใจตะวันออกกลาง (MERS-CoV) และโรคระบบ

ทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS-CoV) สามารถแพร่เชื้อจากคนสู่คนได้ (กรมควบคุมโรค, 2563) ซึ่งมีผลกระทบทางการศึกษาอย่างมาก เด็กนักเรียนนักศึกษาทั่วโลก ต้องหยุดการเรียนการสอนในโรงเรียน และมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งในทางปฏิบัติถือว่าเป็นเรื่องที่ทำนายและยากต่อการดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพได้ โดยเฉพาะการบริหารงานด้านวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในเรื่องของการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

จากความหมายการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกัน โดยเริ่มจากการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินงาน ปฏิบัติงานร่วมกัน พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการศึกษาของผู้เรียน โดยมีการประสานงานของทุกคนในโรงเรียน ร่วมแก้ปัญหาหรือเผชิญอุปสรรคพร้อมทั้งแก้ไขให้ลุล่วงร่วมกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด/ทฤษฎี โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัย คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 1,378 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2565)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 301 คน กำหนดขนาดตัวอย่างตามตารางเครชีเมอร์แกน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ตามขนาดโรงเรียนและสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 25 ข้อ 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และ 5) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นมากที่สุด ซึ่งลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

การพัฒนาและหาคุณภาพเครื่องมืองานวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมในการใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษา และความชัดเจนของข้อคำถาม แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruency:

IOC) โดยค่าดัชนีความสอดคล้องจะต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จึงจะถือว่าข้อคำถามในแบบสอบถามมีความตรงเชิงเนื้อหา

3. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้ กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

4. จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับจริงเพื่อใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือจากวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อขออนุญาตถึงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวม ข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลและแบบสอบถาม (Google Form) ส่งด้วยตนเองให้กับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. นำแบบสอบถามที่จัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการศึกษาความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

การมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการ	ระดับความ คิดเห็น		การมีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.62	0.56	มากที่สุด
2. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.63	0.51	มากที่สุด
3. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.59	0.54	มากที่สุด
4. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	4.56	0.56	มากที่สุด
5. ด้านการพัฒนาระบบงานการเรียนรู้	4.63	0.50	มากที่สุด
สรุปภาพรวม	4.61	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากที่สุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เท่ากับด้านการพัฒนาระบบงานการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการศึกษา		ประสบการณ์ทำงาน		ขนาดโรงเรียน	
	F	Sig	F	Sig	F	Sig
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	6.59	0.02*	19.32	0.00*	6.58	0.00*
2. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	10.13	0.00*	29.58	0.00*	10.13	0.00*
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	6.85	0.01*	13.85	0.00*	6.85	0.00*
4. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	6.41	0.02*	10.60	0.00*	6.41	0.00*
5. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	9.17	0.00*	14.37	0.00*	9.17	0.00*
สรุปภาพรวม	8.93	0.00*	19.82	0.00*	8.93	0.00*

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียนของทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และ 5) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ตามความคิดเห็นครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเท่ากับ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ตามลำดับ ส่วนด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มีวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านคุณภาพ คือ ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาที่มีความพร้อมให้นำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เน้นสมรรถนะไปใช้ตามศักยภาพของสถานศึกษาให้สามารถออกแบบหลักสูตรที่เหมาะสมกับความต้องการและบริบท พัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะที่เหมาะสมตามช่วงวัย สามารถจัดการตนเอง มีการคิดขั้นสูง มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถจัดระบบและกระบวนการทำงานของตนเองและรวมกับผู้อื่นโดยใช้การรวมพลังทำงานเป็นทีม เป็นพลเมืองที่ดี มีศีลธรรม และอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน รวมทั้งมีความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 นำไปสู่การมีอาชีพ มีงานทำและส่งเสริมความเป็นเลิศของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ส่งเสริมและพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลคุณภาพผู้เรียน ให้ควบคู่การเรียนรู้ไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้และสมรรถนะของผู้เรียนเป็นรายบุคคล รวมทั้งส่งเสริมการนำระบบธนาคารหน่วยกิตมาใช้ในการเทียบโอนการเรียนรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ของผู้เรียนในสถานศึกษา และพัฒนาส่งเสริมผู้บริหารการศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาครูและบุคลากรทางการศึกษารวมทั้งบุคลากรสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิชาชีพ (ครูอัปเดตเดดไลน์, 2565)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่าการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีวุฒิการศึกษาที่สูงจะให้ความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับสุทธินา เกษมราษฎร์ (2559) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนกลุ่มบางละ

มุง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูที่มีประสบการณ์มากได้ปฏิบัติงานมานาน จึงได้ทราบปัญหาและเห็นการเปลี่ยนแปลงตลอดจนแนวทาง หรือวิธีการแก้ไขต่าง ๆ มาบ้างแล้ว สอดคล้องกับสุทธิรา เกษมราษฎร์ (2559) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนกลุ่มบางละมุง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานและระบบงานในแต่ละโรงเรียนมีความสลับซับซ้อนแตกต่างกัน โดยเฉพาะบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของครู อีกทั้งข้อจำกัดของสถานศึกษาในเรื่องงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวีระศักดิ์ วงศ์อินทร์ (2557) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ครูในโรงเรียนต้องมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ปรับให้หลักสูตรมีความสอดคล้องกับสถานการณ์โควิด-19 เพิ่มความยืดหยุ่นของโครงสร้างเวลาเรียนและความหลากหลายของรูปแบบการเรียนรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล (personalized learning) ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ สอนอย่างมีแผนที่เหมาะสม มีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์การระบาด และบูรณาการหลากหลายวิชาให้มาอยู่ในวิชาหรือกิจกรรมเดียวกัน

2. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ร่วมกันวางแผนดำเนินการนำนวัตกรรมและใช้เทคโนโลยี มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ระดมทรัพยากร จัดหานวัตกรรมเทคโนโลยีมาอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ และจัดทำสื่อการสอน โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยให้กับนักเรียน

3. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ร่วมวางแผนการวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอน ร่วมออกแบบการวัดและประเมินผลโดยใช้แนวทางประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ร่วมแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำระเบียบวัดผลและประเมินผล การเรียน ร่วมจัดระบบสารสนเทศ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนเพื่อใช้ในการอ้างอิงตรวจสอบ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

4. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ร่วมกำหนดเป้าหมายและดำเนินกิจกรรม/โครงการที่ใช้ผลการประเมินตนเอง ร่วมจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ร่วมดำเนินการตามแผนปฏิบัติการสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด มีส่วนร่วมให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และมีส่วนร่วมจัดทำรายงานประจำปี (SAR)

5. การพัฒนาระบบการเรียนรู้ ร่วมสำรวจความพร้อมของนักเรียนและผู้ปกครองเป็นรายบุคคล ทั้งความพร้อมเรื่องของอุปกรณ์การสื่อสาร เครื่องมือการสื่อสาร และความพร้อมของผู้ปกครองในการเข้ามา

มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน ร่วมจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการบูรณาการที่สอดคล้องกับช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ร่วมจัดการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ตามแนวทาง active learning มากกว่าการบรรยาย นักเรียนเรียนรู้จากหน้าจอลดลง และร่วมออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้มีโอกาสในการเลือกปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ และพหุปัญญาของผู้เรียนรายบุคคล

สรุป

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยการมีส่วนร่วมของครูในโรงเรียนเพื่อบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีส่วนร่วมในกิจกรรม ร่วมแก้ปัญหาหรือเผชิญอุปสรรคพร้อมทั้งแก้ไขให้ลุล่วง และมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา พัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และพัฒนาระบบการเรียนรู้ เพื่อจะมุ่งมั่นในการพัฒนาการศึกษา การบริหารงานวิชาการให้ทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ร่วมปรับเปลี่ยนหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ดังนั้นครูในโรงเรียนต้องร่วมกันปรับเปลี่ยนหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และปรับเปลี่ยนให้เข้ากับบริบทของโรงเรียนตนเอง เพราะหลักสูตรเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา และเป็นแก่นสำคัญในการวางแผนทางการจัดการศึกษา

1.2 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี ระดมทรัพยากร ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ร่วมกันวางแผนดำเนินการนำนวัตกรรม และใช้เทคโนโลยี มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ดังนั้นครูควรศึกษาหรือเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับนวัตกรรม และเทคโนโลยีที่สามารถนำมาจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นอกจากนั้นร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมาย และสำรวจความพร้อมในการใช้

เทคโนโลยีของนักเรียน เพราะสื่อเทคโนโลยี เป็นเครื่องมือที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา ช่วยนำการศึกษาให้เข้าถึงผู้เรียน

1.3 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ร่วมแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำระเบียบวัดผลและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย คือ จัดตั้งคณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่จัดทำระเบียบวัดผลและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา โดยครูทุกคนต้องมีหน้าที่ร่วมกัน คือ นำข้อมูลผลการเรียนมาให้ตรงต่อเวลา เพื่อการทำงานแบบมีส่วนร่วมและมีประสิทธิภาพ

1.4 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ร่วมดำเนินการตามแผนปฏิบัติการสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ดังนั้น ครูในโรงเรียนต้องได้รับการนิเทศจากผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อทราบถึงผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัน เวลา ที่กำหนด และมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

1.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ร่วมสำรวจความพร้อมของนักเรียนและผู้ปกครองเป็นรายบุคคล ทั้งความพร้อมเรื่องของอุปกรณ์การสื่อสาร ความพร้อมในด้านการใช้เครื่องมือการสื่อสาร และความพร้อมของผู้ปกครองในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ดังนั้น ครูในโรงเรียนต้องร่วมกันวางแผนเกี่ยวกับความพร้อมของอุปกรณ์การสื่อสารของนักเรียน โดยอาจสำรวจจากการโทรศัพท์ หรือออกสำรวจเยี่ยมบ้าน และควรสำรวจเป็นรายบุคคล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั้ง 4 ฝ่าย ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อนำมาเป็นข้อมูลและพัฒนาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นไป

2.2 ควรศึกษารูปแบบการจัดเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

เอกสารอ้างอิง

กรมควบคุมโรค. (2563). โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). กระทรวงสาธารณสุข.

<https://ddc.moph.go.th>

กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

- ครูอัปเดตดอทคอม. (2565). นโยบายและจุดเน้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. <https://www.kruupdate.com>
- รัตนา กาญจนพันธุ์. (2563). การบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์วิกฤตไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). *วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์*, 10(3), 547.
- วีระศักดิ์ วงศ์อินทร์. (2557). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี].
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู*. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ลัมมา รณิธย์. (2560). *หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). ข้าวฟ่าง.
- สุทธิรา เกษมราษฎร์. (2559). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนกลุ่มบางละมุง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 [งานนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา].
- อัครินทร์ แก่นจันทร์. (2562). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์].